

Temat: Trudna praca dziennikarza

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zapoznanie uczniów z podstawowymi zdaniami dziennikarza, specyfiką jego pracy i cechami zarówno dobrego dziennikarza, jak i dobrego tekstu dziennikarskiego

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- charakteryzuje pracę dziennikarza,
- przedstawia, na czym polega specyfika pracy dziennikarza,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady, których dziennikarz powinien przestrzegać w swojej pracy,
- zna zasady etyczne pracy dziennikarza,

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- praca z tekstem
- wykład,
- praca w grupie, dyskusja zbiorowa, praca indywidualna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Trudna praca dziennikarza*,
- materiały dla nauczyciela: *Trudna praca dziennikarza*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN oraz kl.3.;
- fragmenty różnych tekstów z zakresu piśmiennictwa,
- fragmenty nagrań audiowizualnych: wypowiedź Roberta Kozaka nt. „Co charakteryzuje dobrego dziennikarza” na stronie Fundacji Nowe Media (<http://e-lekcje.org/mamtv/jakie-sa-cechy-charakteryzujace-prawdziwego-dziennikarza.html>),
- komputer z dostępem do internetu , m.in. stron: <http://e-lekcje.org/pokoj-nauczycielski.html> ; <http://e-lekcje.org/mamtv/jakie-sa-cechy-charakteryzujace-prawdziwego-dziennikarza.html>
- tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna (3 min.)

- Przypomnienie definicji pojęcia ‘dziennikarz’: uczniowie, w swobodnych wypowiedziach na forum, podają swoje definicje tego pojęcia (przykładowe definicje znajdują się w *Materiałach dla nauczyciela*) oraz wymieniają, jakie jest główne zadanie dziennikarza, jakimi cechami powinien się odznaczać.

Temat: Trudna praca dziennikarza

2. Faza realizacyjna

a) Rady dla adeptów dziennikarstwa/ analiza, praca indywidualna (10 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie po przeczytaniu w podręczniku: „*Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*”, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN fragm. z książki M. Wańkowicza („*Ziele na kraterze*”) wykonali *zad.4., str.166*. Uczniowie zapisują kodeks początkującego dziennikarza, jak powinien pisać ciekawie.
- Uczniowie zapoznają się z materiałami Fundacji Nowe Media „*Jak pisać*”(w *Materiałach dla nauczycieli*) i do podanych wcześniej zasad dopisują kolejne i w ten sposób tworzą „*Kodeks dziennikarza*”, który zapisują (*zad. 1 z Karty pracy*)
- Chętni uczniowie na forum przedstawiają swoje propozycje.

b) Czy etyka w pracy dziennikarza jest ważna?/ dyskusja, praca indywidualna (10 min.)

- Uczniowie po przeanalizowaniu kilku informacji znajdujących się na różnych portalach informacyjnych (*np. onet.pl, interia.pl, fakt.pl*) ustosunkowują się do słów R. Kapuścińskiego: „*Wartością informacji przestała być prawda, zastąpiła ją atrakcyjność*”. Uczniowie, w swobodnych wypowiedziach na forum, dzielą się spostrzeżeniami na temat tego, co stało się obecnie tematem informacji prasowych i w jaki sposób są one podawane.
- Nauczyciel zadaje uczniom pytanie: „*Co to jest etyka?*”. Po udzieleniu odpowiedzi przez uczniów, podaje definicję słowa „etyka” na podstawie *Słownika Języka Polskiego*: „*(...) ogół zasad i norm postępowania przyjętych w danej epoce i w danym środowisku*”. Następnie nauczyciel zadaje pytanie: „*Czy etyka jest ważna w zawodzie dziennikarza?*”. Uczniowie wyrażają swoje opinie na forum, a zadaniem nauczyciela jest wyłonienie opinii przeciwnych. Krótka dyskusja ma pokazać, że we współczesnym świecie dziennikarze nie zawsze stosują zasady etyki i że jest to zjawisko naganne.
- Uczniowie realizują *zad. 11, str. 80* w podręczniku: *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.*, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN. Uczniowie po przeanalizowaniu wybranych zapisów „*Karty etycznej mediów*” rozwijają jeden, wybrany przez siebie zapis, jak rozumieją jego realizację (*zad. 2. z Karty pracy*) .
- Wybrani uczniowie prezentują wyniki swojej pracy.

c) Dziennikarz musi mieć styl / dyskusja, praca indywidualna (7 min.)

- Uczniowie zastanawiają się nad zagadnieniem: *Co wyróżnia dobrego dziennikarza wśród innych publicystów?*. Uczniowie na forum prezentują swoje opinie- wybrana osoba zapisuje je na tablicy.
- Uczniowie zapoznają się z informacją o Nagrodzie Pulitzera (w Internecie lub w podręczniku : *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.*, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN, str.176) , zastanawiają się nad tym, co musi cechować dziennikarza, który taką nagrodę miałby otrzymać i zapisują swoje wnioski w postaci mapy myśli (*zad. 3 z Karty pracy*).
- Wybrani uczniowie odczytują wyniki swej pracy.

Temat: Trudna praca dziennikarza

3. Faza podsumowująca: film, dyskusja (4:33 film. , ok. 5 min. praca uczniów)

- Uczniowie po obejrzeniu na stronach Fundacji Nowe Media (na: <http://e-lekcje.org/mamtv/jakie-sa-cechy-charakteryzujace-prawdziwego-dziennikarza.html>) materiału filmowego z 1 częścią wypowiedzi Roberta Kozaka o cechach dziennikarza „*Jakie są cechy charakteryzujące dobrego dziennikarza?*” zastanawiają się nad zagadnieniem: *Co różni obiektywizm i bezstronność dziennikarską?*.Uczniowie dzielą się na forum swoimi opiniami.
- Podsumowanie zajęć i wskazanie przez uczniów najważniejszego zadania dziennikarza i mediów: informowania.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Obejrzyj kolejne części wypowiedzi Roberta Kozaka „*Jakie są cechy charakteryzujące dobrego dziennikarza*” (na stronie <http://e-lekcje.org/mamtv/jakie-sa-cechy-charakteryzujace-prawdziwego-dziennikarza.html>) o uczciwości i wrażliwości dziennikarskiej oraz niezależności i rzetelności dziennikarskiej. Po obejrzeniu wypowiedzi zapisz jakie rady w tych kwestiach udziela autor.

Temat: Trudna praca dziennikarza

KARTA PRACY

1. Na podstawie fragm. z książki M. Wańkowicza „Ziele na kraterze”(na str. 165-166 podręcznika „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Paculą, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN), materiałów Fundacji Nowe Media (dostępnych na stronie <http://e-lekcje.org/pokoj-nauczycielski.html>) oraz na podstawie własnych przemyśleń zapisz „Kodeks rzetelnego dziennikarza”

2. Po przeanalizowaniu w zad. 11, str. 80 podręcznika „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.3.” 7 zasad zapisanych w przyjętej w 1995 r. Karcie Etycznej Mediów wybierz jedną z zasad i zapisz, jak rozumiesz jej realizację w praktyce (w codziennej pracy dziennikarza)

3. Jak zdobyć Nagrodę Pulitzera. Zastanów się, co musisz zrobić, jak pisać, jak się doskonalić, by stać się dziennikarzem doskonałym. Swe przemyślenia zapisz w formie asocjogramu

DZIENNIKARSKI
PULITZER

Temat: Trudna praca dziennikarza

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Definicje pojęcia 'dziennikarz'

- a) wg Słownika Języka Polskiego www.sjp.pwn.pl

Dziennikarz: pracownik redakcji prasowej, radiowej lub telewizyjnej zajmujący się zbieraniem informacji, pisanem artykułów i przeprowadzaniem wywiadów;

- b) wg zapisu z Ustawy Prawo Prasowe z 26 stycznia 1984 roku

Dziennikarz: osoba zajmująca się redagowaniem, tworzeniem lub przygotowywaniem materiałów prasowych, pozostająca w stosunku pracy z redakcją albo zajmująca się taką działalnością na rzecz i z upoważnienia redakcji.

2. Materiały Fundacji Nowe Media

(SZKOŁA MAM_źródła informacji dostępne na stronie: <http://e-lekcje.org/pokoj-nauczycielski.html>)

JAK PISAĆ?

Szybko. Twoja informacja (jako dziennikarza prasowego) jest zwykle i tak spóźniona w stosunku do informacji kolegi z radia, telewizji i internetu. Jednak Cześć osób potrzebuje słowa pisanego jako uzupełnienia "informacji migawkowej" w TV, potrzebuje głębszego komentarza, analizy.

Na czas. Każdy dziennikarz ma wyznaczony termin oddania tekstu tzw. "deadline". Musi zdążyć przed oddaniem numeru do druku. W dziennikach zwykle wszystko jest "na wczoraj". W tygodnikach "na dziś". Piszący w miesięcznikach mają czas "do jutra". Pracuj z deadline, choć go nie lubisz. Pamiętaj, że Twoje działanie medialne to projekt zespołowy. Jeśli Ty nie wykonasz pracy na czas, stracą na tym wszyscy.

Zrozumiale. Informacja, którą chcesz przekazać, musi być zrozumiała dla czytelnika. Dostosowana do jego stanu wiedzy. Pisz dla przeciętnego odbiorcy. Staraj się nie używać wielu fachowych terminów. Jeśli już musisz - wyjaśnij je.

Dla kogoś. Dobry tekst można napisać, gdy siadając do pisania ma się wyraźnie przed oczami adresata, do którego się pisze. Musimy wiedzieć swojego czytelnika, gdyż wtedy możemy nawiązać z nim rozmowę.

Krótko. Staraj się, aby twój tekst był przejrzysty. Pisz krótkimi zdaniami. Czytelnik nie powinien zapomnieć, co było na początku zdania, zanim skończy je czytać. W długim zdaniu łatwo zgubić sens.

Na temat. Nie poruszaj zbyt wielu wątków. Nawet opisane pobieżnie zajmą wiele miejsca, rozproszą uwagę.

Konkretnie. Nikt nie zechce przeczytać nawet pół strony ogólników. Ogólnik to wróg dziennikarza. Sieje nudę!

Przejrzystość. Twój tekst nie może stanowić zwartego bloku liter. Pamiętaj o akapitach. Nową myśl, wątek zaczynaj od nowej linijki. Jeśli tekst jest długi, koniecznie podziel go na rozdziały i nadaj im tytuły.